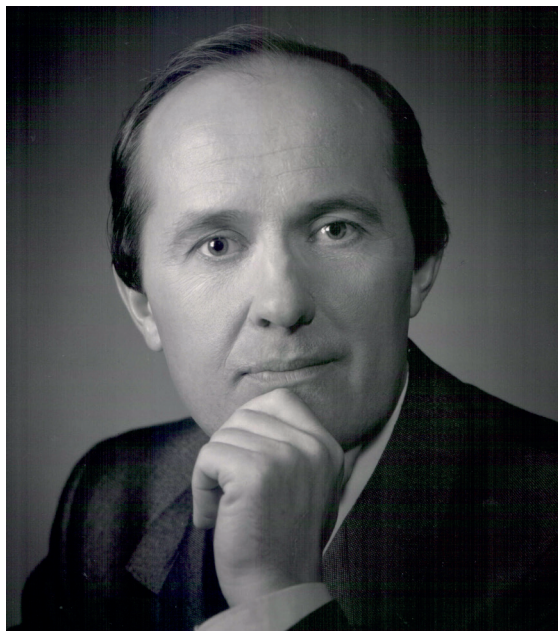

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

ПАМ'ЯТІ ВЧИТЕЛЯ

22 вересня 75 років виповнилося б Заслуженому діячеві науки і техніки України доктору медичних наук, професору, Олексію Антоновичу Шандрі. Проте не вітаємо його, а лише згадуємо. А згадувати є кому, бо все своє життя він присвятив медицині, медичній науці, виховав не одне покоління учнів, які продовжують справу Вчителя. Про професора О.А. Шандру, незважаючи його відсутність з нами, неможливо говорити в минулому часі. Оскільки Вчитель, який дав багатьом з нас, нині живим і активно працюючим, путівку в життя, назавжди в серці кожного з нас! Він виховав чудову плеяду лікарів та вчених і в кожного з нас вклав свою велику душу. Його лекції із задоволенням слухали і запам'ятовували на довгі роки студенти. Під його науковим керівництвом дисертаційні роботи чудово захистили учні. Людина жива, доки її пам'ятають. Його любив і шанував колектив кафедри (нормальної)

фізіології Одеського національного медичного університету, колеги з Університету, науковці країни.

Олексій Антонович Шандра народився в с. Піщане Черкаської області. У 1975 р. він закінчив з відзнакою Одеський медичний інститут ім. М.І. Пирогова, з якими пов'язана вся подальша наукова та педагогічна діяльність і де він пройшов шлях від лідера наукового студентського гуртка, старшого лаборанта, асистента, доцента до професора кафедри патологічної фізіології. У 1977 р. він захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук, у 1986 р. – доктора медичних наук. З 1989 р. Олексій Антонович очолював кафедру фізіології Одеського національного медичного університету.

О.А. Шандра у різні роки був вченим секретарем, деканом факультету, проректором з наукової роботи, головою спеціалізованої вченої ради Одеського медичного університету. У 1983 р. йому присуджено почесне звання «Заслужений винахідник УРСР», а в 1998 р. – «Заслужений діяч науки і техніки України». На формування наукового та життєвого світогляду О.А. Шандри великий вплив справили його вчителі – голова та засновник міжнародного наукового товариства патофізіологів, академік ГМ. Крижанівський, та професор, Заслужений діяч науки і техніки України Р.Ф. Макулькін.

Висока кваліфікація дослідника й широка ерудиція науковця дозволили О.А. Шандрі виконати чимало актуальних досліджень, результати яких мають велике теоретичне та практичне значення. Він зробив вагомий внесок у вчення детермінанти, патологічної системи, епілептичної та антиепілептичної систем, причому принципове авторство та інтелектуальний пріоритет належить у відношенні до застосування принципу де-

термінанти до роботи кори головного мозку. В межах цієї теорії розроблено понад 20 моделей найважливіших нейропатологічних синдромів, сформульовано поняття «хвороб нервової регуляції», розроблено нові принципи лікування нервових розладів. За результатом багаторічних досліджень створено новий напрямок – загальна патофізіологія нервової системи.

Професор О.А. Шандра з колегами та учнями провів численні дослідження, за результатами яких було сформульовано концепцію комплексної специфічної патогенетичної терапії епілептичного синдрому, що включає застосування низки фармакологічних сполук з різними механізмами дії. Зокрема, досліджено самостійне та комбіноване застосування низки нейропептидів – 28 структурних аналогів дельта-сон – індукуючого пептиду, соматостатину, нейротензину, b-ендорфіну, L- та M-енкефалінів, кіторфіну, галаніну та його структурних аналогів тощо. У той самий період була створена і розвинена модель фармакологічного кіндлінгу – одна з найбільш застосовуваних моделей експериментальної епілептіології. Розвиток цього напрямку відбувався за участю першовідкривача феномена кіндлінгу – професора Г. Годдарда, з яким встановилися дружні стосунки.

Також найбільш важливими досягненнями професора Шандри О.А. був розвиток принципів біоетики, докорінна переробка лабораторних практикумів з курсу фізіології, що дало змогу ефективно інтегрувати принципи викладання дисципліни в єдиний міжнародний медичний освітній простір.

Понад 30 років професор Олексій Антонович очолював кафедру фізіології Одеського національного медичного університету. Ним опубліковано 370 наукових праць, з них 18 книг (монографій, підручників, посібників) та 52 свідоцтв та патентів на винаходи. Такі монографії, як «Кіндлінг та епілептична активність», «Ноцицепция и антиноцицепция (теория и практика)», «Дисрегуляция анти-эпилептической системы» та підручники

«Фізіологія» українською та англійською мовами дістали широке визнання в нашій країні та за її межами.

Під його керівництвом виконано 6 докторських та 26 кандидатських дисертацій. Учні Олексія Антоновича отримали державне визнання та завідують кафедрами в нашій країні, багато з них працюють у провідних наукових центрах Європи та Америки.

Професіонал найвищого рівня, вчений з чітко вираженою життєвою позицією, переконаннями і принципами, яким він ніколи не зраджував, людина з надзвичайною інтуїцією і тактом, пристрасно і нестримно закохана в життя, він став лідером і авторитетом в науці і у викладанні. Навіть, будучи важко хворим, коли не мав можливості щодня відвідувати кафедру, ми постійно відчували його присутність та турботу.

І нині значною мірою теоретична медицина в Україні в галузі експериментальної нейропатологічної та епілептіології представлена працями професора О.А. Шандри та його учнів. Регулярно виходять наукові статті у престижних зарубіжних і вітчизняних журналах, міжнародні видання книг, монографій. Наукову, організаційну, методичну та загальнолюдську спадщину Олексія Антоновича Шандри нам ще належить оцінити повною мірою з плином часу.

Невблаганно біжить час. Четвертий рік пішов з того часу, як наш Учитель завершив свій земний шлях! Але всі його ідеї та задуми живі у серці та в душі кожного з нас! Він завжди разом з нами у наукових лабораторіях, у наукових дослідженнях, у роздумах, у сумнівах та у виборі вірного рішення!

Всі ми впевнені, що він задоволений нашими діями!

Нехай світла пам'ять про видатну Людину, талановитого Ученого і Вчителя живе в кожному доброму слові, сказаному на його честь!

Л.С. Годлевский, доктор мед. наук, професор,
Р. С. Вастьянов, доктор мед. наук, професор